

HandläggareKristin Quistgaard
08-508 26 559
Kristin.quistgaard@stockholm.seIda Karlsén Hultman
08-588 919 43**Till**Nacka tingsrätt, mark- och
miljödomstolen
mmd.nacka.avdelning4@dom.se
Mål nr M2479-23

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till avskiljning av koldioxid m.m., förbränning av slam samt riva ut en kaj och uppföra en ny kaj vid Värtaverket och Energihamnen. Svar på remiss

Bakgrund

Exploateringskontoret i egenskap av berörd markägare har mottagit remiss från Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen med anledning av att Stockholm Exergi AB ansökt om tillstånd enligt miljöbalken till avskiljning av koldioxid m.m., förbränning av slam samt riva ut en kaj och uppföra en ny kaj vid Värtaverket och Energihamnen i Stockholms kommun.

Sammanfattning

Stockholm Exergi tillhandahåller värme, kyla och el samt erbjuder avfallsbehandlingstjänster i Stockholmsregionen. Som fjärrvärmeproducent avser Stockholm Exergi att utveckla och införa bio-CCS-teknik på sitt biobränsleeldade kraftvärmeverk (KVV8) vid Värtaverket i Stockholm. Tekniken Bio-CCS (Bio energy with Carbon Capture and Storage) innebär i korthet att koldioxid avskiljs från biogena utsläppskällor för att skapa så kallade minusutsläpp och är ett viktigt steg mot att uppnå Sveriges klimatmål. Planerade förändringar går kortfattat ut på att en bio-CCS anläggning uppförs i Energihamnen dit rökgaserna från KVV8 leds. Koldioxiden avskiljs där från rökgaserna och förvätskas varefter den leds i flytande form till ett mellanlager i avvaktan på lastning till särskilda fartyg som transporterar koldioxiden till en permanent lagringsplats. För att möjliggöra mellanlagret kommer en befintlig kaj (kaj 503) att rivas och återuppföras något större till ytan och en dykdalb anläggs för förtöjning. Arbeten för kaj

503 och dykdalb innebär vattenverksamhet enligt miljöbalkens bestämmelser.

Stockholm Exergi har genomfört avgränsningssamråd år 2021 men då var anläggningen för koldioxidavskiljning placerad vid Värtaverket. Ett kompletterande samråd hölls under år 2022 eftersom lokaliseringen av hela bio-CCS anläggningen då flyttats till Energihamnen.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret äger marken inom Energihamnen och arrenderar ut stor del av området till Stockholms Hamn AB som i sin tur arrenderar ut delar av marken till Stockholm Exergi och Heidelberg Materials Betong Sverige AB. Merparten av den mark som Stockholm Exergi idag arrenderar har Staden markanvisat till Stockholm Exergi. I samband med ny detaljplan för Energihamnen avses marken att upplåtas med tomträtt. Förslag till detaljplan för fastigheten Shanghai 1 m.fl. Energihamnen i stadsdelen Ladugårdsgärdet har varit på samråd och planeras gå på granskning kvartal 2 år 2024. Syftet med den nya detaljplanen är att den ska ge förutsättningar för att kunna utöka och förtäta industriverksamheten inom Energihamnen och säkerställa spårvägsreservat. Planering för ny markanvändning pågår i Ropsten och i kvarter Valparaiso.

Det noteras att exploateringskontorets synpunkter i samband med avgränsningssamrådet år 2022 har fallit bort från samrådssammanställningen. Hur dessa synpunkter hanterats har redovisats i ett sammanfattande mejl till Staden och ansökan kommer att kompletteras med Stadens tidigare synpunkter i Stockholm Exergis remissvar.

Pågående detaljplanearbete

Det pågår en parallell process för framtagande av ny detaljplan för Energihamnen och den planerade anläggningen har bedömts genomförbar på gällande detaljplan med mindre avvikelse. Det är av stor vikt att det också säkerställs att anläggningen inte går i strid mot kommande detaljplan. Vi vill understryka vikten av att Stockholm Exergi fortsätter den kontinuerliga dialogen med Stockholm stad, Stockholms Hamn och Heidelberg Materials Cement Sverige gällande det pågående detaljplanearbetet och gemensamma intressen i hamnen. Vår bedömning är att tillståndsansökan inte går emot detaljplaneförslaget men vi vill framföra medskick enligt nedan.

Lokalisering

Då det pågår ett detaljplanearbete för Energihamnen kan befintliga markägo- och arrendeförhållanden komma att förändras. Gränsdragning och slutlig fastighetsindelning är ännu inte fastlagd. Avtal kan behöva tecknas med Stockholm Exergi framöver för rådighet i vissa avseenden utöver det rådighetsavtal som upprättats mellan Stockholm Exergi och Stockholms Hamn för det planerade mellanlagret, bilaga E till ansökan samt bilaga K.9 till kompletteringen.

Utbyggnaden av norra delen av kaj 503 berör även fastigheten Ladugårdsgärdet 1:9. Slutlig fastighetsbildning är ej fastlagd.

Buller

För att motverka en dominerande bullerkälla har Stockholm Exergi för avsikt att erbjuda landström till de fartyg som angör kaj 503 och de anger att det finns kapacitet för detta. Exploateringskontoret vill betona vikten av att fartyg ansluter till landström och att Stockholm Exergi har säkerställt med Ellevio att kapaciteten för landström inom området är tillräcklig samt att Stockholm Exergi verkar för att fartyg elansluts så att bullerstörningar inte uppstår.

El

I ansökan framgår att processen att avskilja koldioxid ur en gasström är energikrävande. Dock kan merparten av energin återvinnas genom att restvärmen nyttjas till att producera fjärrvärme, vilket gör processen energieffektiv. Energi kommer huvudsakligen från el vilken planeras att tas från KVV8:s produktion. Det är viktigt att Stockholm Exergi säkerställer denna elförsörjning då den inte funnits med som förutsättning i planerad utbyggnad av Norra Hamnvägen.

Risk

En riskbedömning har tagits fram för den sökta utformningen av bio-CCS anläggningen och riskreducerande åtgärder har föreslagits. Riskbedömningens slutsats är att de föreslagna skyddsåtgärderna innebär att risknivåerna sjunker till en tolerabel nivå och att anläggningen därmed i skälig omfattning utformats så att verksamheten kan förebygga, hindra eller motverka skada eller olägenhet för människors hälsa och säkerhet.

En av de beskrivna riskåtgärderna är att verka för att åstadkomma avstängningsmöjligheter (med ljud, ljus och bommar) både för vägfordon och gång-/cykeltrafik på Norra Hamnvägen vid

incidenter. Sådana åtgärder ska planeras i samråd med Trafikkontoret Stockholms stad och Storstockholms Brandförsvär och samordnas inom ramen för pågående detaljplaneprocess för Energihamnen. Exploateringskontoret vill understryka att ansvaret för samordningen ligger på Stockholm Exergi.

Klimatanpassning

I Stockholms stads skyfallsmodellering ses att vatten kan bli stående på delar inom Energihamnen. Vid ett skyfall finns risk att vatten samlas i lågpunkter i de fall marken mättas eller avrinningen är för långsam. Med planerade åtgärder för den nya anläggningen görs bedömningen att befintliga lågpunkter i området kan åtgärdas och att en förutsättning för pågående projektering är att inga nya lågpunkter eller instängda områden skapas. Kontoret ser positivt på detta.

Rättighetsinnehavare

Exploateringskontoret har anmodats att uppgge rättighetsinnehavare då förändringar i vattenförhållandena på fastigheten kan ha betydelse för någon som har rättigheter knutna till fastigheten (rättighetsinnehavare).

Delar av berört område arrenderas ut till Stockholms Hamn AB som i sin tur bör upplysa om sina hyresgäster/arrendatorer.

Ladugårdsgärdet 1:40 består av vattenområde utmed Energihamnen och vi vill även upplysa om att på fastigheterna Shanghai 1 och Ladugårdsgärdet 1:9 belägna innanför vattenområdet utarrenderas två olika områden till Stockholms Stads Parkering AB. Även bensinstationen Shell finns som rättighetsinnehavare inom Ladugårdsgärdet 1:9.

Eventuella ledningsrätter eller övriga rättigheter inom området är inskrivna i fastighetsregistret. Då Staden tecknar allmänna markupplåtelseavtal med större ledningshavare saknas dessa rättigheter i fastighetsregistret. Vi hänvisar därför till att kontakt tas med respektive ledningshavare.

Staffan Lorentz
Enhetschef